

Posudek vedoucího práce

Diplomová práce Bc. Lenky Neradové s názvem: *Český normalizační institut (1992-2008). Problematika pořádání novodobých fondů* - se věnuje problematice pořádání a zpracování archivního fondu za použití elektronického systému ELZA. Autorka se rovněž zabývala otázkou vlivu spisové služby na následnou kvalitu vzniklého archivního fondu. Prostor rovněž věnovala otázce legislativního zakotvení jednotlivých archivních procesů od 50. let 20. století až do současnosti, včetně zkoumání pravidel a metodik pro zpracování archivního materiálu a tvorbu fondů. Archivní fond Český normalizační institut si vybrala jako vzorový fond pro prokázání vlivu spisové služby na vznik vlastního archivního fondu a také pro vytvoření manipulačního seznamu k tomuto fondu prostřednictvím elektronického systému pro zpracování archiválií ELZA.

K nalezení odpovědí na některé vytčené cíle využila jak teoretických pravidel a norem, tak legislativní rámec, jenž poskytuje zákon č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě včetně jeho prováděcích vyhlášek a základních pravidel pro zpracování archiválií vydaných v letech 2015 a 2021. Současný stav archivních norem zasadila také do historického vývoje a kontextu. Nastínila i předchůdce těchto norem od roku 1954. Pro lepší pochopení významu a náplně činnosti Českého normalizačního institutu zařadila do práce i kapitolu o historii tohoto úřadu a oboru technické normalizace jako takové.

Předkládaná práce je zejména přínosná tím, že komplexně analyzuje jak problematiku současné spisové služby, tak i pořádání novodobých fondů, k čemuž využívá nejen teoretické, ale i praktické poznatky. Zároveň přináší zpracování archivního fondu Českého normalizačního institutu (ČSNI) prostřednictvím manipulačního seznamu.

Autorka této diplomové práce došla k závěru, že díky legislativním normám i základním pravidlům pro zpracování archiválií je v České republice vytvořena dostatečná metodická podpora a základna pro vznik kvalitních archivních fondů o institucích státní správy, a to včetně dostatečné metodické podpory pro vedení spisové služby. Zároveň konstatovala, že základní pravidla z roku 2015, resp. 2021 jsou dobře použitelná pro zpracování všech typů archivních souborů, jež se nacházejí v archivech v České republice. Na základě analýzy dřívější archivní legislativy Lenka Neradová velmi transparentně dokládá, že stávající základní pravidla a

archivní zákon se svými prováděcími vyhláškami čerpaly v mnoha ohledech z předchozích norem. Diplomantka pracuje v oblasti předarchivní péče, proto práci obohatila i o své poznatky z praxe. Věnovala patřičnou pozornost zejména vedení spisové služby, akcentovala význam jejího důsledného vedení. Je nutné však poukázat, že na základě zpracování jednoho archivního fondu nelze plošně generalizovat tyto získané závěry na veškeré archivní fondy.

Studentka ve své práci velmi správně upozornila, že výběr z dokumentů uložených bez souvislostí neumožňuje vytvoření kvalitního archivního fondu. Za základní problém považuje neuvědomování si souvislostí mezi spisovou službou původce a vlastním zpracováním archivního fondu. Obě oblasti jsou dle jejího mínění zkoumány odděleně a nikoliv jako vzájemně propojený celek. Zde je potřebné ale uvést, že všeobecně přijímaný a používaný provenienční princip klade důraz na respektování a případné obnovování původních spisovenských manipulací používaných původcem.

Na zvoleném archivním fondu Český normalizační institut (1992-2008) studentka názorně ukázala, že daný archivní fond vznikl nejen z vybraných archiválií ČSNI, ale i z písemností uložených u jeho nástupce. Diplomantka na závěr své práce vypracovala manipulační seznam II. typu pro fond ČSNI s evidenčním číslem NAD 1665. Případně zvolený inventář by možná lépe umožnil představit program ELZA při inventarizaci archivního fondu.

Předložená práce splnila stanovené cíle, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Hradec Králové 5. 1. 2022

PhDr. Jiří Pavlík, Ph.D.